

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum	:	1 november 2022
Voorstel van	:	College van Burgemeester en Wethouders
Onderwerp	:	Programma Omgevingswet Water en Riolering Boekel 2023-2028
Portefeuillehouder	:	Wethouder B.M.H. Brands
Commissie Wonen en Werken	:	30 november 2022
Raadsvergadering	:	15 december 2022

Samenvatting:

Het Programma Omgevingswet Water en Riolering Boekel is opgesteld voor de planperiode 2023 t/m 2028. Met het vaststellen van dit programma wordt het beleid voor de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgesteld. Tevens zijn de opgaven voor wat betreft het thema klimaatadaptatie verwerkt.

Voorgesteld besluit:

1. Het Programma Omgevingswet Water en Riolering 2023-2028 vast te stellen;
 2. De benodigde middelen voor uitvoering in de planperiode 2023-2028 beschikbaar te stellen.
-

Inleiding/probleemstelling:

In het kader van de Wet milieubeheer moet iedere gemeente in het bezit zijn van een actueel verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP).

Vanwege het feit dat het bijgevoegde rioleringsplan het best aansluit bij uitvoeringsgerichte programma's in het stelsel van de komende Omgevingswet noemen we het vGRP voortaan het Programma Omgevingswet Water & Riolering (hierna te noemen: POW&R).

Relatie met eerdere besluitvorming:

- In de gemeenteraadsvergadering van 1 juni 2017 heeft de gemeenteraad het huidige vGRP 2017-2022 vastgesteld;
- In de gemeenteraadsvergadering van 4 oktober 2018 heeft de gemeenteraad het kostendekkingsplan van het lopende vGRP aangepast vastgesteld, met daarin een hogere ambitie voor wat betreft klimaat en bijbehorende financiële consequenties;
- In de gemeenteraadsvergadering van 18 mei 2021 heeft de gemeenteraad het duurzaamheidsplan "op weg naar een toekomstbestendig Boekel" vastgesteld. Hierin zijn voor het sub-thema "fysieke leefomgeving" doelstellingen geformuleerd voor onder andere klimaatadaptatie. Dit in de geest van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en het Nationaal Klimaatakkoord.

Beoogd resultaat:

Het vaststellen van het "POW&R Boekel 2023-2028", met de benodigde middelen voor de uitvoering van de in dit plan opgenomen werkzaamheden in de planperiode 2023-2028. In dit plan wordt omschreven hoe we uitvoering geven aan de drie zorgplichten (stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater), alsmede wordt geanticipeerd op de effecten van klimaatverandering op dit moment en voor de lange termijn.

Keuzemogelijkheden:

Op grond van artikel 4.22 van de Wet milieubeheer is iedere gemeente verplicht een vGRP op te stellen. Hierbij heeft de gemeente beleidsvrijheden. Bij het vaststellen van het huidige vGRP (en de actualisatie van het kostendekkingsplan tussentijds) is het ambitieniveau vastgelegd als "spaarzaam en betrouwbaar" op het gebied van het in stand houden van de rioleringsvoorzieningen en een duurzaam en vooruitstrevend ambitieniveau voor wat betreft klimaatadaptatie. Dit in lijn met de komst van het DPRA en het Nationaal Klimaatakkoord. Geadviseerd wordt om deze klimaatambitie overeind te houden.

Argumenten:

1. Wettelijke verplichting

Op grond van artikel 4.22 van de Wet milieubeheer is het verplicht om een vGRP te hebben voor de gemeentelijke watertaken. Deze gemeentelijke watertaken bestaan uit drie zorgplichten:

- Zorgen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater;
- Zorgen voor de verwerking van afvloeiend hemelwater;
- Zorgen voor het beperken van de nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

2. Anticiperen op de Omgevingswet

Het POW&R bevat bouwstenen voor de toekomstige omgevingsvisie en het omgevingsplan, die met de komst van de Omgevingswet verplichte planinstrumenten voor de gemeente zullen zijn. Overigens zal na het van kracht worden van de Omgevingswet een rioleringsplan niet langer een verplichte planvorm zijn, maar moeten elementen daarvan opgaan in respectievelijk de omgevingsvisie, -plan en -programma. De genoemde zorgplichten blijven echter wel bestaan, evenals de verplichting tot onderhoud van het kapitaalgoed en het hebben van een kostendekkingsplan.

3. Huidige situatie

Het rioolstelsel van de gemeente Boekel bestaat voor een groot gedeelte uit gemengde riolering. Daarnaast zijn er nog gescheiden gebieden met het doel lokaal hemelwater te infiltreren.

4. Besluitvormend orgaan

De gemeenteraad is het besluitvormend orgaan over de inzet van gemeentelijke middelen.

5. Aandachtspunten komende planperiode

- Voortgang bewaken en het intensiveren van het afkoppelen. Zowel verplicht (aanpakken ongewenste aansluitingen) als vrijwillig. Voor dat laatste gaan we klimaatverandering in communicatie met bewoners en bedrijven vaker agenderen. In bijlage 2 is een op Boekel gerichte folder "waterberging op eigen terrein" bijgevoegd welke we huis-aan-huis willen verspreiden. In deze folder is tevens een QR-code afgedrukt met een link naar de subsidieregeling;
- Het veranderende klimaat heeft onze blijvende aandacht door het integraal programmeren van projecten de komende jaren, waarbij het doel is om in de toekomst wateroverlast en hittestress te voorkomen. Daarnaast zijn we momenteel bezig met het Waterschap Aa en Maas met een plan van aanpak voor Boekel waarin onder andere ook het thema "droogte" prioriteit krijgt;
- Het vakgebied "water en riolering" is de afgelopen jaren steeds meer vervlochten met andere opgaven en vakdisciplines in de hele gemeentelijke organisatie. We gaan steeds meer integraal werken (voorbeeld: aanpak Boschberg);
- Door de toename van klimaatadaptatie-taken binnen het takenpakket van het vakgebied "water en riolering" nemen de personeelskosten toe, met name ook ten aanzien van

handhaving. In de komende planperiode moeten we verkennen hoe we deze taken kunnen organiseren binnen de rioolheffing en overige middelen;

- Het inzetten op het mobiliseren van particulieren en bedrijven blijft de komende periode een aandachtspunt. Ook het controleren op de aanleg van deugdelijke hemelwaterinfiltratievoorzieningen bij nieuwbouw verdient extra aandacht en we gaan onderzoeken hoe we meer waterberging kunnen creëren in het bestaand gebied;
- Wij blijven ons inzetten voor de verbetering van gegevensbeheer. Het tijdig en goed verwerken van revisiegegevens en actueel houden van gegevens van alle assets in de openbare ruimte is nodig om integrale en daardoor onderbouwde (financiële) keuzes te kunnen maken.

6. Aandachtspunten komende planperiode

Met het periodiek actualiseren van dit POW&R kunnen we tijdig bijsturen op nieuwe ontwikkelingen. Dit doen wij in principe elke 6 jaar. Indien noodzakelijk evalueren we tussentijds.

7. Integrale aanpak

Naast het beheren van het stedelijk watersysteem, door middel van inspecties, reiniging en onderhoud/repatriaties liggen er met de tijd ook vernieuwingsopgaven. Alle onderdelen hebben een bepaalde levensduur en richting het einde ervan wordt op basis van een risico-gestuurde-aanpak beoordeeld of een onderdeel in praktische zin nog langer mee kan.

Verder wordt het riolsysteem periodiek doorgerekend op werking in relatie tot het vallen van extreme buien, die in de toekomst steeds vaker gaan vallen. De zwaktepunten daarin komen dan naar voren, of beter gezegd, de plekken waar, zeker in de toekomst, de kans op overlast groter zal worden.

Bij het programmeren van projecten kijken we naar meerdere assets in de openbare ruimte en proberen op basis daarvan een project integraal te onderbouwen en financieel te dekken. Daarnaast zullen er ook opgaven volgen die de komende jaren uit het mobiliteitsplan naar voren komen en vanuit de energietransitie.

Het investeringsprogramma is opgezet met als aanleiding de opgave vanuit klimaatadaptatie, voorkomen hittestress en wateroverlast, maar er wordt ook gekeken of de huidige vuilwaterriolering aan vervanging toe is of de verharding en het groen een vernieuwing kan gebruiken. We denken daarbij kostenefficiënt te werken.

Daarnaast wordt er bij subsidieverstrekkingen als Provincie en Rijk steeds meer gekeken naar de integraliteit van een project bij aanvragen.

Financiële gevolgen en dekking:

In de hoofdstukken 5 (uitvoeringsagenda), 6 (middelen) en bijlage E (onderbouwing financiën) van het POW&R zijn de activiteiten en/of maatregelen benoemd die wij als gemeente Boekel in samenwerking met onze waterpartners of zelfstandig verrichten om invulling te geven aan de ambities en watertaken, met de financiële consequentie.

Hierbij zal, als omschreven, voor het in stand houden van het bestaande rioleringsareaal worden gekozen voor "spaarzaam en betrouwbaar" en zullen we voor wat betreft de klimaatambities de vooruitstrevende lijn voortzetten in de geest van de opgaven in het kader van het DPRA en het Nationaal Klimaatakkoord.

De verwachte exploitatie-uitgaven en verbeterings- en vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld en waar nodig van nieuwe bedragen en/of planning voorzien ten opzichte van het huidige vGRP. Eén en ander heeft de volgende consequenties voor de rioolheffing.

In de raadsvergadering van 2018 is besloten jaarlijks de rioolheffing met 4% te laten stijgen. Na doorrekening van de opgaven (exploitatie en verbeteringen/ambities) stellen we voor de afgesproken stijging van 4% voor 2023, conform begroting, te laten doorlopen. Vanaf 2024 zal jaarlijks een stijging van 5,7% plaatsvinden. Dit percentage is opgebouwd door 3% indexering (hogere kosten als gevolg van inflatie en verhoging elektriciteitskosten in het bijzonder) en 2,7% beleidsmatige verhoging (met name vertaling klimaatambities).

Risico's:

Niet van toepassing.

Communicatie:

Bij het opstellen van het POW&R is samengewerkt met het Waterschap Aa & Maas. Hen is gevraagd schriftelijk te reageren op de bevindingen qua inhoud en proces (zie bijlage 3).

Het thema riolering is op zich niet spannend voor de inwoners. Wel het klimaatbewustzijn en de mogelijkheden om daar zelf aan mee te werken.

Om die reden is er een gemeentelijke folder ontwikkeld: "waterberging op eigen terrein" (bijlage 2). Hierin staan enkele tips verwoord en een link naar de gezamenlijke subsidieregeling van de gemeenten binnen de samenwerking As50+. Verder willen we de komende jaren bewoners betrekken bij het tot stand komen van de diverse integraal vorm te geven projecten om Boekel meer en meer klimaat-robust te maken en daardoor toekomstbestendig.

Uitvoering en evaluatie:

Een totale evaluatie van de planperiode 2023 t/m 2028 vindt plaats in het kader van het opstellen van een nieuw POW&R voor de planperiode 2029 t/m 2034. Indien noodzakelijk wordt tussentijds geëvalueerd.

Voorstel:

1. Het Programma Omgevingswet Water en Riolering 2023-2028 vast te stellen;
2. De benodigde middelen voor uitvoering in de planperiode 2023-2028 beschikbaar te stellen.

Burgemeester en wethouders van Boekel,

de secretaris,

de burgemeester,

Mr. J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlagen die zijn bijgevoegd:

1. Programma Omgevingswet Water en Riolering gemeente Boekel 2023 – 2028, inclusief bijlagen;
2. Folder "waterberging op eigen terrein";
3. Brief reactie Waterschap Aa en Maas op het POW&R.